SIUMUT

11. november 2025 UKA2025/12 + 72 + 127

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut, senest på EM2026, pålægges at fremsætte forslag til ophævelse af Inatsisartutlov nr. 21 af 28. november 2016 om obligatorisk pensionsordning.

(Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq)

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan de store samfundsmæssige udfordringer, der er opstået efter indførelsen af den obligatoriske pensionsopsparing, kan løses.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsopsparing

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Først og fremmest vil vi fra Siumut gerne takke følgende:
Pele Broberg fra Naleraq for fremsættelsen af sit beslutningsforslag i Inatsisartut,
Aqqalu C. Jeremiassen fra Atassut for sit debatoplæg på baggrund af et spørgsmål,
samt Naalakkersuisoq for fremlæggelsen af et ændringsforslag til loven.

Fra Siumut vil vi kommentere disse tre elementer samlet.

Lad os dog først kort gennemgå lovens historik. Det er vigtigt, at både tilhørerne og hele befolkningen bliver præsenteret for den viden, der er nødvendig at kende.
Det var i efteråret 2016, at pligten til at indbetale til pensionsordningen blev vedtaget af partierne, der dengang var repræsenteret i Inatsisartut. Kun ét medlem stemte imod forslaget.
Det betyder, at Siumut, Inuit Ataqatigiit, Demokraterne og Naleraq dengang alle stemte for, at borgerne skulle være "forpligtet" til at indbetale til pensionsopsparing.
Hovedargumentet i alle partiernes begrundelser dengang var, at det offentlige ikke kunne tage sig af alt – og at hvis borgerne ikke selv sparede op til alderdommen, ville det offentlige ikke have råd. Vi skal derfor selv bidrage til vores pension.

Lov om obligatorisk deltagelse i pensionsopsparing i Grønland blev vedtaget i 2016 og trådte i kraft 1. januar 2018.
Efter ikrafttrædelsen blev alle borgere, som var fuldt skattepligtige i Grønland, omfattet af pligten

til at indbetale til pensionsordningen fra det fyldte 18. år og frem til pensionsalderen. Det drejede sig om cirka 40.000 personer i landet.

Vi i Siumut har lyttet til den store utilfredshed, der opstod i befolkningen i kølvandet på lovens ikrafttræden. Derfor rejste vi spørgsmålet i Inatsisartut med henblik på at få udarbejdet en redegørelse.
Denne redegørelse blev fremlagt i Inatsisartut i november 2024.
Det er ikke uden betydning, at blandt de mere end 40.000 berørte personer, blev der fra 2019 til 2024 indgivet blot 59 skriftlige klager – heraf kun 2 i 2024.
Vi i Siumut bemærker dog, at mange borgere har givet udtryk for deres utilfredshed på Facebook, mens kun meget få har anvendt de formelle klagekanaler.

Vi i Siumut vil klart understrege, at fordi vi arbejder målrettet for at opnå selvstændighed som nation og ønsker at styrke vores selvforsørgelse og mindske afhængigheden af det offentlige, så bakker vi grundlæggende op om princippet om obligatorisk pensionsopsparing.
Vi har ikke ønsket at føre valgkamp på ren populisme eller på at love det, man tror, folk vil høre. Vi har derimod været ærlige om, at vi forsvarer princippet om opsparing, men at de tekniske aspekter af loven bør rettes hurtigst muligt.
Dette har selvfølgelig medført hård kritik fra nogle vælgere, men vi respekterer demokratiet.
Når man fører valgkamp udelukkende baseret på det, folk gerne vil høre, så opstår der ofte skuffelse og faldende tillid til politikere bagefter.
For at undgå det, har vi i Siumut valgt at føre valgkamp med ansvarlighed – og derfor står vi ved vores holdninger, selv om vi har mødt modstand fra nogle vælgere.

Vi i Siumut kender til de nødvendige løsninger og ønsker, at følgende justeringer i loven bliver vurderet og behandlet i udvalgsarbejdet:

1. Kravet om alder i loven skal ændres, så det tydeliggøres, at opsparingspligten ikke gælder studerende, og at den i almindelighed først træder i kraft ved det fyldte 25. år.

2. Den nuværende gradvise indfasning af opsparing på op til 10 % skal afskaffes og erstattes med et fast loft på 4 %.

3. Hvis der allerede foregår pensionsopsparing gennem en anden ordning, skal den obligatoriske ordning ikke gælde – så der undgås dobbelt opsparing.

4. Bestemmelser, som har givet embedsværket mulighed for at fastsætte, hvor meget borgerne skal betale i skat, skal fjernes. Skattepolitikken skal alene fastsættes af Inatsisartut.

5. Arbejdsgiverens bidrag til opsparingen skal beregnes ud fra bruttolønnen (de samlede lønudbetalinger).

6. Personer, der først starter opsparing sent – fx ved det fyldte 60. år – skal fritages fra opsparingspligten, da det kan diskuteres, om det overhovedet er økonomisk meningsfuldt i den alder.

7. Det nuværende indtægtsloft på 150.000 kr., som er grundlaget for opsparingspligten, skal hæves til 250.000 kr. eller et højere niveau.

8. Der skal skabes frivillige muligheder for dem, der ønsker at begynde pensionsopsparing tidligere – fx allerede som 18-årig eller uden hensyn til indtægtsniveau.

9. Pensionister, som arbejder "ved siden af" deres pension, skal ikke omfattes af opsparingspligten.

Vi i Siumut mener, at den største fejl i den oprindelige lov fra 2016 var, at pligten til opsparing blev pålagt individet direkte.
Det har ført til, at mange – især flittige og samvittighedsfulde borgere – har oplevet at blive straffet via deres skattekort, og i nogle tilfælde har modtaget store restopkrævninger året efter.
Det er ikke rimeligt.
Vi mener, at opsparingspligten i stedet burde have været placeret hos arbejdsgiveren – ligesom man har gjort det på Færøerne.
På den måde kunne pligten være blevet implementeret med færre konflikter og lavere utilfredshed.

Når det er sagt, så mener vi i Siumut, at vi har lyttet til befolkningens klager – også selv om nogle påstår det modsatte.
Vi mener, at lovens princip ikke skal fjernes, men at de tekniske elementer skal forbedres hurtigt.
Vi glæder os over, at de tidligere koalitionspartier – Inuit Ataqatigiit og Siumut – allerede har indgået en aftale i finansloven for 2025 om netop at rette op på disse forhold.
Det er positivt, at endnu flere partier nu har valgt at bakke op om dette arbejde.

Fra Siumut vil vi også gerne sige, at ordet "tvang" ikke er passende i denne sammenhæng – det opleves nedværdigende for mange. Derfor mener vi, at "opsparingspligt" er en mere passende og respektfuld betegnelse.

Hver sommer ser vi turister, især ældre, som rejser til Grønland. De har sparet op og kan i deres alderdom nyde friheden til at rejse til de steder i verden, de altid har ønsket at besøge – fordi de har haft en opsparing. Det er velstand.

Som nation, der stræber efter selvstændighed og ønsker at styrke borgernes selvstændighed og økonomiske frihed, vil vi i Siumut gerne være med til at lede denne vej.

Afslutningsvis vil vi fra Siumut meddele, at vi ikke støtter forslag nr. 72 fra Pele Broberg (Naleraq) om at afskaffe opsparingspligten.

Til gengæld takker vi for debatoplægget i punkt 127 fra Aqqalu C. Jeremiassen (Atassut).

Med disse bemærkninger anbefaler vi, at Naalakkersuisuts forslag i punkt 12 henvises til Skatte- og Finansudvalget, hvor vi har tiltro til, at de nødvendige justeringer af loven vil blive behandlet.
Vi ser frem til den videre behandling.

Erik Jensen
Siumut